

Protocol gebruik sociale media binnen Johan van den Kornput

Inleiding

Sociale media zijn niet meer weg te denken in de maatschappij en dus ook niet bij iedereen die betrokken is bij Scouting. Het biedt kansen om te laten zien dat je trots bent op Scouting. Daardoor kan het bijdragen aan een beter imago bij vrienden, familie, leden en collega's. Het delen van informatie en kennis op sociale media met groepen waarmee op traditionele wijze nauwelijks of beperkt communicatie mogelijk was, kan leiden tot een beter beeld van wat er speelt binnen de groep. Er ontstaan hiermee heel veel kansen. Sociale media gebruik kan ook veel vragen oproepen. Privé-gerelateerde zaken en Scouting gerelateerde zaken zijn bijvoorbeeld niet (meer) zo gemakkelijk te scheiden. En dat hoeft ook niet. Uitgangspunt is dat sociale media een waardevolle bijdrage aan de organisatie leveren, zoals email en internet dat ook nog steeds doen. Om verschillende denkbeelden over het gebruik van sociale media de Scoutingorganisatie niet te laten leiden tot misverstanden is dit protocol ontwikkeld.

Voorbeelden:

- Tijdens een opkomst is iemand constant bezig met Snapchat op zijn smartphone
- Een vrijwilliger Twittert uit een vertrouwelijke bijeenkomst of heeft kritiek op de eigen organisatie. Iemand wil op zijn privéblog over Scoutingzaken schrijven en weet niet goed of dat mag.
- Jeugdleden willen vrienden worden met leiding op Facebook en leiding weet niet precies of dat wel zomaar kan en mag.
- Een leidinggevende geeft via Facebook en Twitter kritiek op een ouder, terwijl het bestuur in overleg is om tot een oplossing te komen.
- Er staat een foto van jeugdleden tijdens een opkomst op Instagram waarvan je niet weet of dat mag.

Verantwoordelijkheid:

Hoofdregel: het gedrag van vrijwilligers op sociale media wijkt niet af van wat in de Scoutinggroep gebruikelijk is.

Dont's zijn bijvoorbeeld foto's en filmpjes in beschonken toestand, tweets die eindigen met XXX en te populair taalgebruik en schuttingtaal.

Veiligheid:

Scouting biedt een veilige en leerzame speelomgeving voor jeugd en jongeren. De Scoutinggroep heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om het blijvend garanderen van deze veilige omgeving. Dat begint met duidelijke en gecommuniceerde normen en waarden en de handhaving daarvan. Ook digitaal. Groepen moeten zich niet laten verrassen door incidenten. Zorg voor duidelijke regels over: welke mediadragers zijn in de groep toegestaan? Ben je als Scoutinggroep betrokken in het grijze gebied tussen privé en Scouting? Wanneer schakel je ouders in, en wanneer Scouting Nederland of de politie? Welke sancties hanteer je bij welke overtreding? Hoe ga je om met slachtoffers en pers?

Als bijlagen bij dit protocol zijn van toepassing:

- Protocol Ongewenst Gedrag
- Gedragscode scouting Nederland
- Huishoudelijk Reglement Scouting Nederland

Communiceer de regels en afspraken duidelijk met de groepsraad, vrijwilligers, leden en ouders.

Voorbeelden die voor onveiligheid kunnen zorgen: kleineren van leiding of leden via YouTube filmpjes, dreigtweets, digitale seksuele intimidatie of beschuldiging ervan (denk aan whatsapp).

Afspraken eigendom social media

Social media zijn een prachtig kanaal om te communiceren over Scouting. Veelal zal iemand uit de groep op eigen naam een nieuw netwerk starten bij de komst van een nieuwe vorm van social media. Met de groep spreken we af dat alle kanalen aangemaakt door leden van de groep, automatisch eigendom worden van en daarmee toebehoren aan de vereniging. Bij het beëindigen van het lidmaatschap wordt het account overgedragen aan de vereniging. Ten allen tijden zijn minimaal drie vrijwilligers van de Scoutinggroep (mede-)beheerder van het social media kanaal en eventuele wachtwoorden zijn bekend bij het groepsbestuur. De beheerders van de sociale media kanalen binnen de Johan van den Kornput: Daniël, Elisabeth en Manuel.

Richtlijnen gebruik sociale media

1. Vrijwilligers kunnen kennis en andere waardevolle informatie delen op eigen accounts, mits die informatie niet vertrouwelijk is en de Scoutinggroep niet schaadt.
2. De groep ondersteunt de open dialoog en de uitwisseling van ideeën en het delen van kennis. Dit gebeurt op persoonlijke titel. Bij onderwerpen die van doen hebben met de Scoutinggroep, vermeld je hierbij je functie binnen de groep en de naam van de groep (namens de groep publiceren).
3. Vrijwilligers zijn persoonlijk verantwoordelijk voor de inhoud die ze publiceren op sociale media. Zij zijn zich bewust dat wat zij publiceren, voor langere tijd openbaar zal worden, met de eventuele gevolgen voor hun privacy.
4. Vrijwilligers die zich op een website of social media-kanaal anders dan die van de groep uiten over iets dat te maken heeft met de groep, maken kenbaar vanuit welke titel zij publiceren, eventueel aangevuld met een 'disclaimer' waarin staat dat, in geval van een persoonlijk standpunt, dit niet overeen hoeft te komen met dat van de organisatie (m.n. bij blogs).
5. Vrijwilligers respecteren het beeld-, auteurs- en citaatrecht.
6. Vrijwilligers publiceren niet ongevraagd vertrouwelijke of andere groepsgebonden informatie. Hiervoor raadplegen zij het groepsbestuur.
7. Vrijwilligers mogen geen vertrouwelijke en/of schadelijke informatie verstrekken over leden en de groep.
8. Reageer open en transparant op berichten, vragen en opmerkingen. Blijf feitelijk en eerlijk.
9. Ga niet in discussie met ouders en jeugdleden (voer de discussie in een gesprek tijdens de opkomst).
10. Vrijwilligers mogen actief zijn op social media, zolang het spelprogramma en de opkomsten daar niet onder lijden. Binnen de groep worden hierover afspraken gemaakt. Het gebruik van een smartphone is toegestaan.
11. Als je actief bent op social media uit naam van de groep, zorg je ervoor dat het profiel en de inhoud in overeenstemming is met hoe we ons als groep willen presenteren.
12. Probeer de eerste te zijn om je eigen fouten te corrigeren, zonder eerdere berichten te wijzigen of te verwijderen. Vermeld daarbij dat jij degene bent die het bericht wijzigt.
13. Leidinggevenden, bestuurders en andere vrijwilligers van de groep zijn zich bewust van het feit dat alle leden kunnen lezen wat zij schrijven en moeten zodoende nagaan of zij op persoonlijke titel kunnen publiceren.
14. Bij de geringste twijfel over een publicatie of over de raakvlakken met Scouting is het verstandig contact te zoeken met je teamleider of iemand van het bestuur. Overleg. Uiteindelijk is het helemaal je eigen verantwoordelijkheid wat je post of publiceert. Het kan echter geen kwaad advies in te winnen.
15. De Scoutinggroep zorgt ook digitaal voor een veilige (spel)omgeving voor jeugdleden en vrijwilligers en communiceert met leden over hoe zij dit doet.
16. De Scoutinggroep legt vast welke maatregelen zij neemt bij digitale overtredingen van vrijwilligers, jeugdleden en ouders en communiceert dit met deze doelgroepen. Bij constatering van ernstige digitale overtredingen kan het bestuur tot verwijdering van de persoon overgaan, die de overtreding heeft begaan. Aan ernstige digitale overtredingen moet gedacht worden: het in discrediet brengen van de groep of andere ernstige negatieve uitlatingen in welke vorm dan ook.
17. Bij onze Scoutinggroep is de afspraak dat vrijwilligers en volwassen leden, geen 'vriendschap' aangaan met minderjarige (<18) op hun persoonlijke accounts.
18. Onze scoutinggroep is actief op de volgende social media kanalen: Facebook, Twitter en youtube.

- a. Binnen de groep wordt verder ook veelvuldig gebruik gemaakt van Whatsapp. Hierover is het volgende afgesproken:

Richtlijnen voor het gebruik van WhatsApp

Hoewel het gebruik van Whatsapp binnen de groep bijna niet te controleren valt, is het aan te raden om het whatsapp gebruik tussen leiding en leden zuiver functioneel te houden. Hiermee wordt bedoeld dat leiding en jeugdleden (dit zal veelal gaan over de scouts en de explorers) alleen maar met elkaar mogen whatsappen als het om scouting en scoutinggerelateerde zaken gaat (denk aan opkomsten en voorbereiding zomerkampen of evenementen als Dickens).

Hiervoor zijn de navolgende richtlijnen opgesteld:

- a. Wees je ervan bewust wat je appt. Praat regelmatig binnen de groep en binnen je team over het whatsapp gebruik. Benoem ook de regels omtrent het appen. Deel informatie over scouting met elkaar maar houdt het zuiver.
- b. Ga via de app niet met elkaar in discussie. Bespreek dit persoonlijk met degene om wie het gaat in het bijzijn van een leiding.
- c. Bij twijfel niet appen. Denk na voordat je iets stuurt.
- d. Twijfel je als leiding aan een app van een jeugdlid? Ervaar je dit als storend of vind je dat een grens is overschreden? Neem dan contact op met het bestuur zodat nader onderzoek ingesteld kan worden.
- e. Mocht het bestuur van mening zijn dat nader onderzoek nodig is omdat ongewenst/intimiderend gedrag geconstateerd is dan gaat het bestuur over tot het volgen van een van de protocollen vanuit Scouting Nederland.

Goed mediagedrag moet worden aangeleerd. Laten we met zijn allen proberen om zo bewust mogelijk met alle social mediakanalen om te gaan. Mocht je twijfelen? Overleg! Met de vertrouwenspersoon, teamleider van je speltak of met iemand van het groepsbestuur.